NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

HAymarket 1-6100

Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI — Price 15c — Chicago, Ill. —Penktadienis Rugpiūčio-August 27, 1976 m. — NO. 203

REIKALAUJA BAUSTI JAV KARIŲ ŽUDIKUS

SEN. DOLE AŠTRIAI KRITIKUOJA CARTERIO KALBĄ LEGIONIERIAMS

SEATTLE, Wash. — Sen. Robert Dole labai aštriai kritikavo JIMMY Carterio pasakytą kalbą Amerikos legiono konvencijai. Jimmy Carteris, norėdamas baigti Vietnamo karo paskutines bėdas, pareiškė, kad jis dovanotų bausmę visiems atsisakiusiems stoti į kariuomenę ir pabėgusiems į užsienius arba besislapčiusius Amerikoje.

Amerikos Legiono atstovų dauguma labai griežtai pasisakė prieš šį Carterio planą. Bet aštriausiai Carterį kritikavo sen. Dole, kurį prezidentas Fordas pasirinko viceprezidento pareigoms. Jis vartęs Vebstero žodyną, bet niekur negalėjęs išaiškinti skirtumo tarp žodžio "amnestijos" ir "nuodėmių atleidimo".

Jis baigė savo kalbą pasiūlymu palikti šiuo klausimu "Carterio konfuziją", bet paaiškino, kad prezidentas Fordas užėmė labai aiškią poziciją. Kiek galima buvo atleisti, tie jau amnestuoti, grįžo ir dirba, bet kitiems Fordas nėra pasiruošęs duoti jokios amnestijos. Carteris neįtikino suvažiavusių Legiono atstovų.

Brangsta auto mašinos

DETROITAS. — Kiekvienais metais pabrangsta vienu kitu šimtuku auto mašinos. Pereitais metais jos pabrango 5.8%, o šiemet, už 1977 m.delius, žadama pakelti mašinų kainas 269 doleriais. Auto mašinoms kalnų pakėlimą pirmiausia paskelbė General Motors Corp. Ją paseks ir visos kitos kompanijos.

Mokytojai už regulamino ribų

ČIKAGA. — Čikagos miesto potvarkiu, visi miesto tarnautojai ir darbininkai proivalo gyventi Čikagos miesto ribose arba pasitraukti iš darbo. Čikagos miesto ribose esančių mokyklų mokytojams minėtas miesto potvarkis kol kas netaikomas. Mokyklų taryba jo nepatvirtina, nors tarybos narė ponia Rohter labai norėtų, kad mokytojams irgi būtų taikomas miesto potvarkis — gyvenki mieste arba pasitrauki iš mokytojo pareigų.

Prez Fordo markė pasitaisė

Paskutiniai rinkikų apklausinėjimai ir suvesta statistika rodo, kad prez. Fordo prestyžas žymiai pakilo. Jei dabar būtų rinkimai, tai prezidentas Fordas surinktų 39% balsų, Carteris — 49% ir 12% dar nėra apsisprendę.

ORAS

Šiltas, drėgnas

Saulė teka 6:10, leidžiasi 7:36

IŠ VISO PASAULIO

★

Lėktuvo grobikams mirties bausmė

CAIRO, Egiptas. Trys arabai, kurie mėgino pagrobti ir nulakinti į Libiją Egipto Boeig 737 lėktuvą, bus teisiami kariškame teisme, kurs prasidės ateinančią savaitę. Jiems gresia mirties bausmė. Policijos žiniomis, tie trys teisiamieji menamai yra Libijos agentai, kaltinami "suokalbiavę su svetima valstybe imtis agresyvių veiksmų prieš Egiptą".

Egipto prezidentas dar 6 m.

Arabų Lyga ėmėsi tarpininkauti

BEIRUTAS. Arabų Lygos tarpininkai suskubo suvesti tarp savęs kariaujančias Libano frakcijas prie bendro konferencijos stalo pirmiau kol krikčionys dar nepradėjo atakos prieš musulmonų laikomą vakarinę Beiruto dalį, kur yra ir Jungtinių Valstybių ambasada. Dešinieji, kairieji ir nepriklausomieji visi tvirtina, kad ruošiama nauja, didelė krikščionių ofenzyva ir invazija į Beiruto vakarinę dalį, jei Arabų Lygai nepasiseks atvėdinti karštą padėtį.

Airija nori likviduoti IRA

DUBLINAS. Airijos vyriausybės planuojami žygiai likviduoti pogrindinę Airių Respublikos Armiją (IRA) ir kitas nelegales organizacijas grei čiausiai susidurs su opozicija parlamente ir nelegalėse organizacijose, kaltinant civilinių teisių varžymu. Vyriausybės kovai su IRA teroru siūlomas išleisti "bėdos" įstatymas reikalaująs teisės policijoje laikyti suimtą asmenį iki 7 dienų. Einant konstitucija leidžiama laikyti tik iki 48 valandų.

Egipto prezidentas dar 6 m.

CAIRO. Egipto prezidentas Anwar Sadat praeitą trečiadienį Egipto parlamento vienbalsiai buvo patvirtintas sekantiems šešeriems metams tose pačiose pareigose. Patvirtinimą priėmęs Sadat prižadėjo toliau tęsti savo vidaus ir užsienių politiką. "Mes dar turime nuskinti mūsų Spalio šeštosios (1973) pergalės (Izraelio nugalėjimo) vaisius, išlaisvinti visas arabų žemes, įsteigti Palestiniečiams būveinę ir visai šiai sričiai užtikrinti taiką r teisingumą", pareiškė jis savo 10 minučių kalboje priimdamas patvirtinimą.

Blusinėja kitų nuodėmes

ČIKAGA. — Prezidentinių rinkimų kampanija jau prasidėjo. Į Čikagą buvo atvykęs demokratų partijos kandidatas į viceprezidentus Walter F. Mondale ir tarėsi su Čikagos meru Daley kokias 45 minutes. Po to Mondale spaudos konferencijoje apkaltino prez. Fordą ir republikonų partiją, kad jie padėjo atsirasti recesijai, nekreipia dėmesio į namų statybą, nesirūpina senėliais ir sudaro blogiausią Amerikos istorijoje administraciją, kuri nesirūpinanti mokyklomis.

Kalbėdamas abortų reikalais, Mondale sakė, kad Carteris į tą klausimą visiškai nesikiš ir nesistengs, kad būtų pravesta konstitucijos priedas, draudžias daryti abortus.

Abortų klausimas aiškiai susikerta su kardinolo Cody ir Bažnyčios nusistatymu, tai gyvybės naikinimas. Bet meras Daley pareiškė, kad Katalikų lyderiai nedaug ką turės pasakyti dėl ateinančių lapkričio mėn. 2 d rinkimų. 'Aš nemanau, — sakė Daley, — kad katalikų ar kitų balsai būtų reguliuojami dvasiškių posakiais".

Legionierių mirtis – nuodingos dujos

FARMINGTON. — Connecticut daktarų grupė, kuri tyrinėja legionierių mirties priežastis, susekė mirusių legionierių inkstuose, smegenyse, kepenyse ir kitose kūno dalyse pavojingą grynanglio - nikelio junginio kiekį.

Nikelio - grynanglio junginio dujos nekvepia, neturi spalvos ir jos yra labai pavojingos. Jos vartojamas, jų junginys, gaminant plastikines medžiagas ir sintetinį kaučuką.

Daktarai mano, kad šios minėtos dujos ir bus legionierių mirties priežastimi. Paskutinėmis dienomis susirgo ta pačia liga kaip ir legionieriai ir to viešbučio direktorius, kuriame legionieriai turėjo suvažiavimą.

Sovietai spekuliuoja

Pasak U. S. News and World Report žurnalo, rusai nupirkę Amerikoje geromis sąlygomis ir, palyginti, nebrangiai kviečius, per trečiuosius asmenis jie kviečius pardavė kitoms šalims, uždirbdami 7,000,000 dolerių. Nežiūrint, kad Rusijoje trūksta duonos ir kitų maisto gaminių, Maskvos ponai, gyvendami prabangiose vilose ir aptarnaujami tarnų, kaip tikri kapitalistai, užsiiminėja spekuliacija.

TOKIJO. — Japonų fabrikantai pardavė rusams, žinoma į kreditą, 50,000 motorų ir jau beveik visi jie yra pasiųsti į Rusiją. Stebėtojai spėlioja, ką rusai darys pirkę tiek daug motorų: ar jie juo panaudos automobilių gamyboje, ar šarvuočių?

Paprastai šunys kačių nemėgsta, ant jų loja, vaikosi ir jei sučiumpa, tai ikanda ir gerokai pakrato. Bet paveiksle matome šuo tokio pikto jausmo kačiukams nebeturi. Kačiukas labai šiltai jaučiasi šunies prieglobstyje.

Giscard pakeitė ministerį pirmininką

PARYŽIUS. — Rugpiūčio 25 Prancūzijos prez. Valery Giscard d'Estaing perėmė Prancūzijos valdymo kontrolę, priversdamas ministerį pirmininką, žymų gaulistą Jacques Chirac, atsistatydinti. Jo vieton prezidentas paskyrė mažai žinomą nepriklausomą politiką Raymondv Barre Iki šiol jis buvo tik užsienio prekybos ministeriu.

Vyriausybės pasikeitimas įvyko būsimų Prancūzijos rinkimų fone, kuriuose gali žymiai pasireikšti kairiųjų opozicinės partijos. Gaulisto ministerio pirmininko pašalinimas iš vyriausybės reiškia gaulistų partijos įtakos pašalinimą, kuri reiškėsi nuo 1958 m.

Atsistatydinęs ministeris pirmininkas pareiškė, kad prezidentas atsisakęs sutvirtinti jo galią, sprendžiant infliacijos, nedarbo ir nukritusio franko vertės reikalus. Prezidentas, kuris save laiko reformistų, turėjo nuomonių skirtumą su buvusiu ministeriu pirmininku Chirac, sprendžiant Prancūzijos ekonominius klausimus.

Prezidentas pasakęs naujam ministeriui pirmininkui Barre, kad Prancūzijos vyriausybės uždavinys yra nugalėti infliaciją ir sutvirtinti franko vertę. Infliacija Prancūzijoje siekia 10.6%, bedarbių skaičius padidėjo dvigubai iki 4%, o frankas prieš dolerį neteko savo vertės 9.5%.

Manoma, kad prez. d'Estaing nori įsigyti autoritetą, turėdamas omenyje būsimus savivaldybių ir parlamento rinkimus. Savivaldybės bus renkamos 1977 m., o parlamentas — 1978. Prezidentas, žinoma, paneigė, jog jis siekiąs didesnio autoriteto prie rinkimus.

Maskva skolinasi

Sovietai ir jų satelitai viską vakarų laisvame pasaulyje perkasi skolon, nelabai rūpindamiesi atsilyginti. Jie tiesiog grobte grobia vakarų gaminius į skolas, lygiagrečiai gamindami ginklus, ruošdamiesi karui.

Sovietų blokas turi skolų pasidaręs nemažiau 40 bil. dolerių. Vien tik Vakarų Vokietija yra Sovietams suteikusi kredito 10 bil. dol. Vakarų Vokietijos kancleris abejoja rusų kredito garantijomis. Jis mano, kal rusai, gamindami tik ginklus, negalės skolų grąžinti. Vakarų bankininkai jau pradėjo rimčiau žiūrėti į Sovietų kreditingumą ir į jų garantijas.

Keistas "meteoras"

SAN FRANCISCO. — Šaudydamas kibirkštis ir įvairiaspalves liepsnas pirmadienio naktį per šiaurinę Kaliforniją perskrido didžiulis "meteoras", kurį veteranas aviatorius Hugh Williams spėja buvus didumo "kaip dirižablis", skridęs tarp 6,000 ir 8,000 mylių per valandą greičiu. Alamedos gyventojai aiškina, kad tas meteoras turėjo žalią galvą ir oranžinės spalvos uodegą. Griffit observatorija Los Angeles paaiškino, kad tai buvo meteoras.

Prez. G. Fordo kampanijos šefas

VAIL, Colo. — Colorado kalnuose atostogaująs prez. Fordas rugpiūčio 25 d. paskyrė naują GOP partijos rinkiminės kampanijos šefą. Jis pakeis buvusį šefą Mortoną. Naujasis kampanijos šefas James A. Baker yra Houston, Teksaso, advokatas. Jis respublikonų konvencijdje žymiai prisidėjo nugalėti kandidatą guv. Reaganą.

ĮTEIKĖ GRIEŽTĄ NOTĄ ŠIAURĖS KORĖJOS KARO VADUI

Amerikiečiai turi filmą, rodančią šiaurės Korėjos karių užpuolimą Panmunjome

PANMUNJOM, Korėja. — Praeitą trečiadienį, Jungtinių Tautų karo vadas JAV laivyno admirolas Mark P. Frudden įteikė šiaurės Korėjos karo vadui, gen. Han Ju Kvongui Amerikos vyriausybės notą, kuri reikalauja nubausti tuos šiaurės Korėjos karius, kurie kirviais, kastuvais ir vėzdais užmušė du Amerikos karininkus, kirpusius niekieno žemėj augantį medį. Korėjiečiai neturėjo teisės organizuoti tokio užpuolimo ir mušti iki mirties netikėtai užkluptus Amerikos karininkus.

Siūlo nebeduoti ginklų Izraeliui

TEL AVIV. — Jungtinės Valstybės turėtų sumažinti Izraeliui karišką pagalbą, sulėtinti Viduriniuose Rytuose ginklavimosi lenktynes ir siekti naujo Arabų ir Izraelio susitarimo užbaigti dabartinį formalų karo stovį, pasakė buvęs Izraelio krašto apsaugos ministeris Moshe Dayan.

"Turi gi būti kelias nulipti nuo kalno, sulėtinti", kalbėjo pripažintas 1967 metų Šešių Dienų Karo herojus". Vienintelis išsprendimas yra... nebeduoti daugiau ginklų mūsų saugumui, o duoti mums daugiau saugumo, kad galėtume apseiti su mažiau ginklų. Jei aš galėčiau nuvykti į Ameriką ir padaryti pasiūlymą, aš pasakyčiau: "Nutraukitetuos bilijonus (dolerių) ir suteikite mums Egipto pasižadėjimą baigti karo stovį".

Tačiau, pasakė Dayan: Izraelis "turi turėti pasirinkimą (atominio) ginklo, kad galėtų atsverti Arabų valstybių daug didesnio skaičiaus pervirši ir jų finansinį pajėgumą pirkti daugiau ginklų. Būdami trijų milijonų valstybė, negalėtų turėti 10,000 tankų. Mes turime turėti priemon jiems (arabams) pagrasinti ir juos prilaikyti".

Dayan pasikalbėjime su spauda argumentavo, kad Kisingeris spaudęs Izraelį grąžinti strateginiai svarbią teritoriją, bet nedaręs jokio spaudimo į Egiptą, kad padarytų panašių nuolaidų. Egipto prezidentas Sadat esą būtų sutikęs (nusileisti), kadangi jam buvo reikalinga pagalba Egipto ekonomijai atstatyti.

Juodieji prieš juoduosius

JOHANESBURGAS. — Soweto ir kitų vietovių juodieji, kurie nepritaria paskelbtam streikui, susiorganizavę grupėmis ir apsiginklavę lazdomis, pradėjo pulti streikininkus bei jų vadus. Mat, streikininkai degino namus ir net žudė, kurie nepritarė sreikui ir ėjo dirbti.

Tarpusavio juodųjų peštynėse nemažas skaičius juodųjų buvo užmušta. Sako, kad policija žiūri pro pirštus ir į juodųkų peštynes nesikiša. Streiką paskelbė Zulu gentis.

Devynias savaites trukusiose riaušėse jau yra žuvusių 270 asmenų.

Jungtinių Tautų karo vadovybė reikalauja, kad būtų nubausti tie kariai, kurie dalyvavo tokiame žiauriame karininkų nužudyme. Jeigu buvo duotas toks Šiaurės Korėjos karo vadovybės įsakymas, tai privalo būti nubaustas ir įsakymą davęs viršininkas. Be to, amerikiečiai reikalauja, kad panašūs incidentai daugiau Panmunjomo srityje ar kurioje kitoje neutralioje ir demilitarizuotoje zonoje nepasikartotų. JAV karo vadovybė reikalauja garantijos, kad panašūs veiksmai nepasikartotų.

Jungtinių Tautų karo vadas ėmėsi iniciatyvos sukviesti pasitarimą ir įteikti korėjiečiam oficialią notą. Amerikiečiai nelaukė, kad karo vadas tuojau atsakytų ir duotų reikalingas garantijas, bet jis nori, kad šitas reikalas nebūt vilkinamas Šiaurės Korėjos karo vadovybės notą priėmė, prižadėjo įteikti Pietų Korėjos sąjungininkų karo vadui.

Dabar paaiškėjo, kad amerikiečiai turi filmą, vaizduojantį viso šiaurės korėjiečių būrio užpuolimą Panmunjome. Aiškiai matyti korėjiečiai, skubantieji su kirviais, kastuvais, geležimis ir kitais įrankiais mušti amerikiečių. Pasirodo, kad prie medžio buvo tiktai keturi amerikiečiai, kuriuos užuolė 30 korėjiečių. Visi korėjiečiai buvo apsirengę kariškomis uniformomis. Šiaurės Korėjos vyriausybė jau apgailestavo incidentą bet amerikiečiai tuo nesitenkina. Šiaurės Korėjos karo vadas siūlo imtis priemonių, kad demilitarizuotoje zonoje panašių incidentų daugia nebūtų. Jis siūlo padalyti zoną pusiau ir padalyti atsakomybę.

Šiaurinės dalies saugumą būtų atsakingi šiauriečiai, o už pietinę būtų atsakingi pietiečiai. Šis Korėjos pasiūlymas bus atmestas, nes jis naikintų demilitarizuotą zoną.

Šiaurės Korėja pakeitė savo nuomonę, kai atplaukė galingi Amerikos karo laivai, o helikopteriai skraidė Panmunjomo padangėse, o Amerikos karių grupė visai nupiovė medį, dėl kurio buvo užmušti du Amerikos karininkai. Šiaurės Korėjos vyriausybė bijojo, kad atskridę Amerikos bombonešiai nepradėtų bomborduoti kariuomenės centrų. Šiaurės Korėjos vyriausybė bijo, kad į Korėjos vandenis atplaukę karo laivai gali pakenkti abiejų santykiams. Amerikiečiai nori aiškumos, kuriais sumetimais buvo nužudyti du Amerikos karininkai.

SPORTO ŽINIOS

Pabaltiečių šaudymo pirmenybės

1976 m. Š. A. Lietuvių ir Pabaltiečių Šaudymo pirmenybės bus vykdomos per 2 dalis.

Mažojo kalibro ir medžioklinių šautuvų prmenybes vykdo Hamiltono Lietuvių Medžiotojų Klubas "Giedraitis", 1976 m. rugsėjo 4—5 d., savo pačių šaudykloje, York Road, Oneada Township, Ont., Kanadoje. Pradžia abi dienas —8:00 val.

Programa: a) 22 kal. sportinis šautuvas, b) 22 kal. tarptautinis šautuvas (Match Rifle) 3 pozicijose, c) 22 kal. tarptautinis šautuvas "English Match", d) Lėkščių šaudymas medžioklíniams šautuvams: 16 yd.—100 žūvių.

Pabaltiečių pirmenybėms bus varžomasi individualiai ir komandiniai.Mažojo kalibro rungtyse komandą sudarys 4 aukščausią pasekmę atsiekę šaudytojai kiekvienos tautybės. Lėkščių šaudyme — 5 šaudytojai. Kiekviena tautybė gali turėti neribotą skaičių dalyvių ir komandų.

Pistoletų šaudymo pirmenybės įvyks sekmadienį, rugsėjo 19 d., Sharon Gun Club, į šiaurę nuo Toronto. Pradžia— 8:00 val.

Programoje: a) Neapribotas pistoletas, b) Standartinis pistoletas, c) Greito šaudymo mačas (Rapid Fire Match).

Pistoletų šaudyme bus tik individualinės pirmenybės.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių pirmenybių, atskirų varžybų vsai nevykdant. Komandinės pirmenybės lietuviams bus išvedamos panašiai kaip ir pabaltiečiams: paskirų klubų ar vienetų 4 (lėkščių šaudyme 5) geriausiai susaudžiusieji sudaro komandą.

Visų pirmenybių vadovas yra ŠALFASS-gos šaudymo sekcijos pirmininkas Juozas Usvaltas, 75 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z2. Telefonas (416) —7625019.

Dėl visų informacijų kreipkinės į J. Usvaltą.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių šaudytojams, todėl visi šio sporto mėgėjai, organizuoti ar pavieniai kviečami skaitlingai dalyvauti. Ypatingai — šauliai ir ramovėnai.

ŠALFASS-gos šaudymo Sekcija

Pabaltiečių ir lietuvių atletikos pirmenybės

Kaip jau ankščiau buvo skelbta, 1976 m. š. Amerikos Pabaltiečių iir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyks 1976 m. rugsėjo 18 d., Latvių stadione "Sidrabene"', Milton, Ont., (tarp Toronto ir Hamiltono). Pradžia — 11:00 val. Vykdo latviai.

Varžybų programa apima beveik visas pagrindines rungtis.

Pirmenybės bus pravedamos šiose amžiaus klasėse: Vyrų ir moterų (1956 m. gimimo ir vyresnių). Jaunių ir mergaičių B (1960-61 m. gim.), Jaunių ir mergaičių C (1962-63 m. gim.) ir jaunių bei mergaičių D (1964 m. gim. ir jaunesnių).

Jaunių A (1957-59 m. gim.) klasė tentatyviai prijungiama prie vyrų, tačiau susidarius pakankamai dalyvių bus vykdoma atskirai.

Lietuvių individualinės ir tarpapygardinės pirmenybės bus iš vestos iš pabaltiečių varžybų.

Dalyvių skaičius neapribojamas ir dalyvavimas yra atviras visiems lengvatletams.

Smulkesnios informacijos yra išsiuntinėtos visiems sporto klubams. Pavieniai, klubams nepriklausą lengvatletai dėl informacijų gali kreiptis į bet kurį lietuvių sporto klubą arba tiesiai į ŠALFASS-gos lengv. atletikos vadovą A. Bielskų, šiuo adresu:

Algirdas Bielskus, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110. Tel. (216) —681-9143.

ŠALFASS-gos Lengv. Atletikos Komitetas

KANADIEČIŲ POROS PERGYVENIMAI KITAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS

Londono, Ont., laikraštyje "The London Free Press" antrašte "*A "rotten system*. Vizitoriai kitapus Geležinės Uždangos gauna paragauti komunizmo vaisių" autorius David E. Scott laiške iš Gruningen, Rytų Vokietijoje rašo:

Geležinės Uždangos kraštuose jie ten savo socializmą ima — tiek pat rimtai, kaip mes Vakaruose savo demokratinių procesų likučius.

Mano kompanijonė ir aš per važiavome į Rytų Vokietijos pusę maždaug pietų metu ir planavome papriešpietauti ko kiame restorane pakeliui į Berlyną. Mes nežinojome, kad mūsų viza leido mums tranzitą tik išilgai labai patruliuojamą "koridorių" nuo sienos iki Berlyno.

Vos tik atlikę praėjimą per Rytų Vokietijos muitines ir imigracijos įstaigas ir perėję per užminuotą lauko rėžį, pradėjome dairytis kokio miestelio ar kaimo, kur būtų koks restoranas ar bent maisto krautuvė.

Kiekvieną sykį vos tik išsukdavome iš plento, beregint lyg koks valduoklis atsirasdavo koks policininkas ir šautuvu nurodydamas liepdavo grįžti į plentą.

Kai policija mus sugavo šalia kelyje viename mažame kaimelyje, matyti apie mus jau buvo pranešta, nes dinkluoti kariškiai ant motorciklų nuolydėjo mus kokias 20 mylių, kol pasišalino. Jie jau ganėtinai įpumpavo į mūsų galvas, kad turime laikytis plento. Buvome perspėti ir mums kito nieko nebeliko daryti kaip pasidaryti šiokius tokius priešpiečius savo namelyje ant ratų ((treileryje).

Berlyno koridorius neduoda vizitoriui daug ko pamatyti krašte per kurį keliaujame. Gali matyti šiek tiek medžių, laukų, telefono stulpų ir kai kuriuos debesis.

Galbūt kad yra ir kitokių atrakcijų, bet siaurame dviejų važiavimų plente trafikas toks pilnas ypač didžiulių sunkvežimių, kuriuos vairuoja kamikaze pasidaryli linkę Vakarų Vokietijos mercedes šoferiai, tad dairytis pašaliais atima visą norą.

Gruningen yra miestelis į vakarus nuo Berlyno ir vienintelis, kurio "koridoriaus" planuotojai neaplenkė. Leistasis maršrutas vedė per patį miestelį ir pro pat maisto krautuvės frontines duris.

Lyginant su kitomis Rytų Vokietijos maisto krautuvėmis, kurlose veliau teko eilėje stovėti, ši Gromingeno krautuvė buvo didelė. Ji buvo kaip Londono Loblawo arba Dominion krautuvės ketvirtadalis.

Čia nebuvo jokio laivo pasirinkimo, kaip esame pratę. Prekės čia buvo sukrautos medinėse dėžėse arba sudėtos ant medinių lentynų. Etiketės užklijuotos ant kenuotų produktų retai terodė kokie produktai buvo indo viduje ir apie pusė maisto produktų buvo stiklo puodynėse arba buteliuose be jokių etikečių. Galbūt — pana šiai kaip kai kurios pelėsių kultūros ant kurių egzotinių sūrių — pelėsiai tuose induose buvo "aukštos kultūros" produkto skoniui pagerinti, bet mes patys nerizikavome jų pirkti. Nors buvome gerokai išalkę, tačiau tie produktai apetito nesužadino. Net pyragaičiai (cookies) pelėsiais atsidavė. Nusitarėme pirkti tuziną bonkų vietinio alaus ir du pomidorus. Savo treilerlyje dar radome saločių ir plonai papiaustyto kumpio, tai pasidarėme daržovių saločius.

Norėdami pomidorų nusipirkti stojome eilutėn paskui kokio tuzino pirkėjų. Už užtvaro stovėjo moteris, kuri lenkino užsakymus. Pirkėjai negalėjo patys pasirinkti, ko norėdami.

"Drei tomalen, bitte! "paprašiau vokiškai, kaip geriausiai bemokėdamas, kai mano eilė priėjo. Net akimi nesumirksėjusi ji paėmė vieną neblogą pomidodą ir antrą gerokai sutraiškylą. Sprogio pakraščiai jau buvo pradėję gesti. Sveikatos departamentas greičiausiai būtų uždaręs bet kurią krautuvę Šiaurės Amerikoje už tokį vaisių pardavinėjimą.

"Nein-nich! pasakiau tai mergaitei rodomuoju pirštu į šalis mosikuodamas. Ji į mano protestus nekreipdama dėmesio pradėjo pildyti sekantį užsakymą.

Norėdamas gauti pora valgomų pomidorų, turėjau stoti iš naujo į eilę. Senutei išėjęs iš krautuvės pasiūliau du apgedusius pomidorus, džiugavo ir man jausmingai dėkojo.

Gerai kad alų pirma išpylėme į stiklines tą naktį pasiekę Berlyno treilierių parką. Visos bonkos buvo surūgusios su pelėsiu "salelėmis plūduruojančiomis alaus paviršiuje. Dabar supratome dėlko kiti pirkėjai žiūrėjo į alaus bonkas laikydami prieš saulę.

Kontrastui, Berlyno krautuvės turėjo turėjo visko — nuo sviežių vėžių iki Canada Dry ginger ale ir Amerikos žemės riešutų (peanut) sviesto. Ultramoderniuose Vakarų stiliaus superomarketuose lentynos buvo pilnos sviežių kukuruzų "ant koto", ropių, burokėlių, asparagų, produktų, kokių ne visose ir Vakarų Europos krautuvės gausi.

Prisikrovę savo treilerio šaldytuvėlį per pora dienų ištuštinom. Pasiekus Čekoslovakiją "šviežios" daržovės krautuvese buvo bulvės ir morkos, ir tos visai nesviežios. Vienas mokėjęs angliškai čekas paaiškino: Kitame Čekoslovakijos gale vyko tarptautinės sporto rungtynės, dėlto visai sviežūs vaisiai ir daržovės buvo ten nugabentos laikui kol žaidimai pasibaigs.

Pragoje miesto gatvės atrodė pustuščios. Vienoje vietoje stovėjo apie 30 žmonių eilė. Žinageidumo dėl stojome į eilę, kurioje žmonės laukė saločių. Saločiai dėžėse buvo gerokai apsitrynę. Pardavėjos davė tik po 1 saločių galvą. taikydamos kad vienas pirkėjas gavo gerą galva, o antram davė aptriušusią, bet nė vienas nesibarė. Ati davę mums duotą gerokai sužalotą salotą eilės eilės gale stovinčiai senutei, alkani išvažiovome į Venkriją. *Pr.*

• Žinomas olandų dailininkas Kornelis Poelenburgas (1586—1667) buvo sunkiai susirgęs ir jautė ateinant paskutines gyvenimo valandas. Sukaupęs visas savo likusias jėgas jis užbaigė pradėtą kūrinį. Užbaigęs paskutinį brūkšnį, dailininkas mirė, laikydamas teptuką savo rankoje.

VIRŠ BALTŲ DEBESŲ

Kelionės įspūdžiai tarp laiko ir erdvės

KAZYS KARUŽA

Kelionė po Europą aprašyme "Virš baltųjų debesų" "Naupjienų" rugpiūčio 11 d. nr. 189 įsiterpė netikslumų. 10 eilučių nuo apačios į viršų atskaičius, sekančiose 12 eilučių aukščiau rašoma: "Pirmiausia mano vadovas kun. Sakevičius nuvežė pasirodyti ir pasigirti savo "coctailį".

Turi būti: "..... kun. Sakevičius pasigyrė turįs parodyti retą įdomybę ir nuvežė mane į paprastą alinę, kurios sienos, lubos ir bufetas buvo aplipinti įvairiom etiketėm (jų ir asloje pribarstyta). Tai ir bubo jo įdomybė, o man atrodė tik šiūkšlynas. Čia mūsų nuomonės nesutapa". Taigi, žodžiai pasirodyti, pasigirti ir "savo coctailiu" pateko į tekstą per nesusipratimą, ir už tai Gerb. kun. Sakevičių ir skaitytojus atsiprašau.

Reikšdamas pagarbą K. Karuža

1587 m. vasario 8 d. Fothorighay rumų didžiojoje salėj jai buvo nukirsta galva.

Mary motto buvo: "Mano pabaigoje yra mano pradžia".

Škotijos karalienė Mary yra palaidota gražioje tumboje Wesminister Abbey, Londone. Ten nuo jos mirties yra karūnuojami Anglijos karaliai ir karalienės.

EDINBURGH CASTLE

Trečiadienio rytą abu su Juozu drožėme autobusu į pilį vingiuotais asfalto keliais, garsiais Škotijos praeityje. Rodos, apie 60 kilometrų. Netrukus privažiavome Edinburgh miestą. Jau iš tolo pastebėjau didelį kalną dešinėje pusėje, kur stūksojo garsioji pilis jos kalnagubryje. Išlipus iš autobuso, ėjome pėsti per tiltą ir kopėme siaura, kreiva gatviuke statmenai 35 laipsnius kampu į viršų, kad net kvapą užėmė, o mano bičiulis Juozas pradėjo koseti ir dusti. Paraudo jo veidai, kaip išvirto vėžio. Abudu vyrai po ūsu, bet aš nenoriu pasiduoti senatvei ir čia kaip aštuoniolikinis kopiu aukštyn ir aukštyn į kalno pilį.

Taip priartėjome prie pilies vartų, kur mus patiko škotų kareivių sargyba. Bet dar vis už vartų kopėme aukštyn, kol pasiekėme viršūnę, aukštą. Aikštė aplinkui pilį aptverta mūrine siana, kurioje yra maži langai pro kuriuos šaudydavo patrankomis į priešus. Aplinkui prie tų langų pristatyta daug senoviškų patrankų, kurios guli ant medinių didelių ratų ir kitos ant mažų geležinių ratukų. Pristatyta eilėmis minėtų mažų ir didelių patrankų. Aikštės šonuose yra keletas gyvenamų namų, kuriuose gyvena personalas, prižiūrįs muziejų ir pilį.

Žvelgiant iš pilies į apylinkę, matosi graži miestopanorama. Rytų pusėje Atlanto įlanka, kur stovi ir splaukia daug laivų. Taip pat žiūrint iš pilies į rytų pusę, matosi gražus miesto parkas, kuris supa pilį veik visu rytų šonu. Gražus ir žavėtinas vaizdas, bet gražiausias iš jūros pusės. Visas miestas apsuptas medžiais, lyg parke skęsta aplinkuma. Miestas nėra didelis, bet atrodo, kaip pramonės centras, nes turi didelį uostą, per kurį plaukia produkcija, kurią pagamina Škotija. Edinburge gyvena apie 500.000 žmonių.

Vėliau ėjome apžiūrėti vidaus pilies, kur yra senovės muziejaus liekanos. Daugiausia senovės kovų ginklai, kariški rūbai, medaliai ir kiti karo įrankiai. Taip pat yra lyg naujas muziejaus priestatas kuriame yra įrašyti I-jo ir II-jo karo užrašai, kur žuvo karuose Škotijos kariai Europoje, ypač Prancūzijoje ir Vokietijoje.

EDINBURGH

Nuo 12 šimtm. pilis buvo daug kartų sugriauta kovose ir vėl atstatyta. Daug kartų ji buvo tai anglų, tai škotų rankose. Pilis visada tarnavo karalių apsaugai, kalėjimu priešams apsigynymo postas.

Nuo 12 šimtm. yra išlikusi tik viena pilies dalis — St. Margaret Chapel. Ji stūkso vakarinėje aikštės dalyje. Maža, kukli, akmens sienos. Tai pavyzdys škotiškos normanų architektūros. Pastatas, kuriame buvo karaliaus apartmentai — škotiško klasinio renesanso: langai su grotimis, karalių manogramomis ir vaisiais ormamentuoti. Netoli nuo čia yra "Crown Chamber", kur laikomos škotų karalių brangenybės, ginklai ir šarvai.

Senąme pastate yra kambarys, kuriame karalienei Mary gimė sūnus James, kuris vėliau buvo Anglijos, Škotijos ir Airijos karaliumi. Pilyje gyveno Škotijos karal. Margaret, dėl savo pavyzdingo ir religingo gyvenimo skaitoma Škotijos šventąja. Karalienės Margaret sūnus David labai daug prisidėjo pilį pataisydamas ir gražindamas. Kai Edinburgh pasidarė Škotijos sostinė, tai škotų karaliai nuolatos ten gyvendavo. 1174 m. Villian the Lion buvo anglų nugalėtas, o pilis pirmą kartą pateko į anglų rankas. Daug kartų istorijoj ėjo pilis iš rankų į rankas.

(Bus daugiau)

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Now E Bonds pay 5¼% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $40,000

8929 So. HARLEM AVE., Bridgeview, Illinois 60455

Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4648 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60632

PHONE: 254-4470

5¼%

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7½%

4 Years Savings Certificate (Minimum $5,000).

J. KLAUSEIKIS

GARBINGA K. MAŽONO SUKAKTIS

1886 m. rugsėjo 9 d. Gesalų kaime, Ylakių valsčiuje, Mažeikių apskr. gimė Kazys Mažonas. Taigi, esame išvakarėse 90 metų jubiliejaus. Gražus amžius, graži jo ir veikla ne tik kaip vaistininko, bet ir visuomenininko nuo pat jaunystės dirbusio lietuvių organizacijose ir raštais talkininkavusio lietuvių spaudai.

K. Mažonas yra vienas iš būrelio ylakiškių žemaičių, gimusių devynioliktame šimtmetyje, kurių tautinė ir visuomeninė veikla žinoma ir už gimtojo valsčiaus ribų. Kai kuriuos žymiuosius ylakiškius verta čia prisiminti, nes tai bus lyg fonas Kazio Mažono gimimo ir jaunystės metų pavaizdavimui.

Matas Kiprijonas Veitas, gimė 1834 m., kunigas, Ylakių vikaras. Pakaltintas 1863 m. sukilimo rėmimu, ištremtas į Sibirą. Rašytojas, palikęs vertingą Sibiran trėmimo kančių aprašymą.

Matė (Matas) Veitas, g. 1870 m., veterinarijos gydytojas. Visuomenininkas, caro valdžios persekiotas ir tremtas. Veikłus valstiečių liaudininkų partijoje, spaudos bendradarbis ir knygelių apie gyvulius autorius.

Juozas Gurauskis, g. 1884 m. Jaunas miręs rašytojas.

Kazys Mažonas, g. 1886 m., šį met 90 metų amžiaus jubiliatas.

Bronius Untulis, g. 1888 m., pedagogas, istorikas.

Matas Untulis, g. 1890 m., pedagogas, tautosakos rinkėjas.

ūJulija Dvarionaitė-Montvydienė, g. 1892 m., mokytoja, solistė dainininkė ir režisierė.

Juozas Pronskus, rašytojas, žurnalistas, tebedirbąs Naujienų redakcijoje.

Bronius Jonušas, g. 1899 m., muzikas, orkestrų ir chorų direigentas.

Išskyrus Dvarionaitę, kurios tėvas buvo Ylakiuose, vėliau Liepojoje, vargonininkų, visi kiti yra kaimiečių vaikai. Ir tik du iš jų (Mažonas ir Pronskus) šį raštelį sudedant tebėra gyvi.

Buvo ir daugiau ano meto šviesuolių, kurie nors už gimtojo valsčiaus savo veikla nepagarsėjo, bet daug prisidėjo prie apylinkės švietimo, tai mokytojos — Liuda Vindašytė, Stefanija Mineikytė, Ona Ramanauskaitė, Liuda Miltėnaitė, mokytojas Žukauskas. Jie auklėjo ir mokė jau dvidešim tame amžiuje gimusį jaunimą.

Ylakiškių švietimui ir tautinio susipratimo p a k ėlimui daug įtakos turėjo ir ne šiame valsčiuje gimusieji kunigai — Kazimieras Nekrašas, g. 1854 m., Ylakių parapijoje klebonaujant buvo pakaltintas veikla prieš carą ir 1898 m. ištremtas į Sibirą; klebonas Silvestras Pancėris, g. 1856 m., miręs 1918 m. Ylakiuose, atgimimo spaudos bendradarbis, 1905-1906 m. kalintas už priklausimą "lietuvių revoliucijai.

K. Mažono vaikystės ir vėlesni mokslai

Savo gimtojo kaimo ir kai kuriuos Ylakių valsčiaus vaizdus gana jautriai Kazys Mažonas aprašė 1969 m. Dirvos laikraštyje išspausdintuose "Seno žmogaus atsiminimuose". Pasipasakoja jis ir apie savo mokslą, kurs prasidėjo "Vėlyvą rudenį, kada gyvulių ganymas sustodavo, tėvas sodindavo prie elementoriaus ir senobiniu papročiu, taip sakant, naudojant tų laikų pedagoginę sistemą, raides vadžiodavome "discipulka", tai yra žąsies plunksnos stagaru"... Šitaip tėvo pramokytas K. Mažonas buvo priimtas į Ylakių pradžios mokyklos antrąjį skyrių, kurioje mokytojavęs rusas Josif Chruckij, didelis rusifikatorius.

Atsiminimuose K. Mažonas aprašo, kaip vaikai, vyresniųjų pakurstyti, priešinosi rusifikacijai. Pvz., prieš pamokas reikėdavę atkalbėti maldą ikonon žiūrint, o nugara toje pozicijoje būdavo bažnyčios kryptimi. Pakurstyti vaikai vieną kartą maldą atkalbėjo nugarą atsukę į ikoną ir stovėdami veidu į bažnyčios pusę. Po šio įvykio vaikai buvę apklausinėti, ieškant kaltininkų, kas juos pakurstė. Nukentėję kunigai, nors vaikai kaltininko, kuriuo buvęs vyresnio amžiaus mokinys Kakštys, neišdavę. Po šio įvykio ištremtas klebonas. K. Nekrašas.

Toliau K. Mažonas mokėsi Palangos progimnazijoje ir priklausė slaptam lietuvių moksleivių būreliui. 1904 metais K. Mažonas gavo vaistinės praktikanto darbą Kudirkos Naumiestyje. Čia rado nemažai veiklių lietuvių. Gaudavo caro valdžios draudžiamų raštų ir agitacinės literatūros, kurios prieš 1905 metų revoliuciją būdavo nemažai prigaminama. Dalyvavo K. Mažonas lietuvių chore ir vaidintojų grupėje, kuri pirmą kartą 1905 m. Kudirkos Naumiestyje suvaidinusi Keturakio komediją "Amerika pirtyje".

1907 m. K. Mažonas iš Kudirkos Naumiesčio išvyko į Kazanę ir ten prie universiteto išlaikė egzaminus ir gavo vaitininko padėjėjo teises. Poilsiui tais pačiais metais grįžo į tėviškę. Kalėdų pirmą dieną Ylakiuose buvęs pirmąs vakaras su "Amerika pirtyje" vaidinimu. Kalangi K. Mažonas buvo įsitraukęs į ylakiškių veiklą ir buvo Naumiestyje toje komedijoje vaidinęs, tad ir ylakiškių vakare buvęs vaidintoju.

Kartais pasitaiko, kad ištisos bezdžionių giminės gimdo tiktai berniukus. New Yorko zoologijos bezdžionė Tunuka jau pagimdė ketvirtą berniuką iš eilės. Mažo berniuko ji niekam neleidžia paliesti. Jis auga sveikas ir judrus, bet motinos visą laiką privalo klausyti.

Šiltais žodžiais K. Mažonas savo atsiminimuose kalba apie klebono S. Pancėriaus veiklą. 1909 m. klebonas Pancėris įsteigęs Ylakiuose mergaitėms mokyklą, kurioje buvę mokoma ir lietuvių kalbos. Mokytoja bavusi Ona Abramavičiūtė, vėliau ištekėjusi už vargonininko Juozo Tallat-Kelpšos.

1908 metų pradžioje K. Mažonas išvyko į Petrapilį ir ten pradėjo vaistininko padėjėjo praktiką. Vėliau dirbo Archangelske ir Raseiniuose. 1913 m. Tartu universitete išlaikė provizoriaus egzaminus, grįžo į Raseinius vaistinės vedėjo dar buvi.

Pirmasis didysis karas ir grįžimas Lietuvon

Prasidėjus pirmajam pasauliniam karui K. Mažonas nukeliavo į Tombovo miestą. Ten buvo vaistinės vedėju ir dirbo vietiniame nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpti komitete.

1918 m. pavyko iš revoliucinės valdžios išgauti leidimą tūkstančiui lietuvių grįžti į Lietuvą. Su jais K. Mažonas, kaip vadovas, grįžo ir kelionės vargus ir kitokius patyrimus yra spaudoje aprašęs.

Besikūrinčiai Lietuvos respublikai inteligentų darbininkų trūko. K. Mažonas stojo į savo profesijos darbą ir 1919-22 m. buvo vidaus reikalų ministerijos sveikatos departamento vaistų sandėlio ir vaistinės vedėju.

Iš valdžios darbo pasitraukęs 1922 metais persikėlė į Skuodą, kurs yra netoli tėviškės, ir turėjo savo vaistinę. Atsimenu, žemaičiai ylakiškiai didžiuodavosi Mažonu, kad jis yra geras Skuodo vaistininkas.

1924 m. K. Mažonas Skuode vaistinę pardavęs išsikėlė į Klaipėdą, ten jis išgyveno ir vaistinę išlaikė iki 1944 metų, kai karo frontui priartėjus viską palikus reikėjo iš Klaipėdos išvažiuoti.

Klaipėdoje Kazys Mažonas buvo veiklus lietuvių organizacijose, mokėjo puikiai su žmonėmis sugyventi, kaip kultūringo elgesio žmogus buvo mėgiamas.

(Bus daugiau)

SLA PREZIDENTAS ATOSTOGOSE

ST. CATHARINES, Ontario, Kanada. — Gavau sveikinimą iš SLA prez. Povilo Dargio ir ponios Gertrudos Dargienės.

Dažnai esti, kad asmenys išvykę atostogų praneša savo giminėms, draugams apie išvyką, atostogų vietą ir nuotaikas. Vyksta atostogų iš namų į vieną savo širdžiai mėgstamą kampelį, kad palikus namus galėtų papildyti širdžiai energijos, kuri metų bėgyje po įtemptų visuomenės darbų nusilpsta.

Į SLA prezidento Povilo Dargio sveikinimą mane vertė atkreipti dėmesį štai kas: Kadangi P. Dargis iš pat jaunų dienų yra pasišventęs ne savo asmeniškiems reikalams. Jam svarbiau rūpi visuomeniniai reikalai.

Būdamas Šiauliuose, gimnazijoje, pradėjo aktyviai reikštis visuomeninėje veikloje. Jo troškimas buvo suorganizuoti gimnazijos laikraštuką, kelti idėją, kad per mokslą, nežiūrint, kad ir mažos tautos esame, taptumėm šalia didžiųjų tautų savo pasiektais moksliniais atsiekimais. Baigęs gimnaziją, išvyko į Kauną ir studijavo universitete teisę. Susidarius sąlygoms atvyko į Dėdės Samo žemę, kur tęsė toliau teisės mokslą, kad galėtų pagelbėti į nelaimę patekusiems žmonėms.

Kada 1940 m. Povilo Dargio gimtą kraštą Lietuvą okupavo žiaurusis rusiškasis komunizmas, P. Dargis labai jautriai pergyveno nuo Lietuvos okupacijos dienos yra vienas iš tų, kuris planavo ir dirbo ta linkme, kad Amerikos lietuviai, kuriems gimtasis kraštas Lietuva, o Amerikoje gimusiems — bočių žemė yra brangi, privalo jungtis į vieną veiklos sambūrį ir visų Amerikos lietuvių vardu reikalauti Lietuvai laisvės.

Pradėjus reikštis šios minties idėjoms, visi patriotai veikėjai lietuviai, nežiūrint požiūrų ir įsitikinimų skirtumo vieningai jungėsi į Lietuvos vadavimo gretas.

1943 m. rugsėjo 2-3 d. Pitsburge buvo sušauktas pirmas Amerikos Lietuvių kongresas. To kongreso sušaukimo pirmininku prieš 33 metus buvo kaip tik dabartinis SLA prez. Povilas Dargis. Kongreso delegatai pasisakė, kad jų įsteigtasis Lietuvos vadavimo sambūris vadinsis — Amerikos Lietuvių Taryba.

Nuo 1943 metų rugsėjo 3d. visose Amerikos lietuvių kolonijose ėmė organizuotis Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, o išrinktasis vykdomasis komitetas vienintelis vyko pas atsakomingus Amerikos valdžios pareigūnus ir pas JAV prezidentą su paruoštais memorandumais prašydami, kad užstotų pavergtos Lietuvos kankinamus lietuvius ir kad pabėgėliai lietuviai, pabėgę nuo Lietuvos okupanto nebūtų gražinami. Amerikos Lietuvių Tarybos aktyvios veiklos dėka tūkstančiai pabėgėlių galėjo atvykti į Ameriką.

Povilas Dargis nuo A. L. T. suorganizavimo dalyvauja ALT veikloje. Taip pat jau virš 20 metų kaip vadovauja vienam ir didžiausiam Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

Povilas Dargis Susivienijimui dirba su pasišventimu. Imu pavyzdžiui šiuos metus, kada po SLA 39 seimo, po ilgų darbo valandų išvykęs atostogų poilsiui nenurimsta, o rūpinasi SLA reikalais ir rašo:

"Sveikinu nuo ežero — Conneaut Lake. Kaip sveiks laikaisi? O kaip sekasi su naujų SLA narių įrašymu ir t. t. Gertruda ir Povilas Dargis".

Tikiu, kad P. Dargis atostogaudamas SLA reikalais rašo ir kitiems SLA organizatoriams.

Mano linkėjimai p. G ir P. Dargiams sveikatos ir ilgo amžiaus.

J. Šarapnickas,
SLA 72 kp. organizatorius

NAUJIENŲ RUDENS PIKNIKAS

ĮVYKS SEKMADIENĮ,

Rugsėjo 12 d.

POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Įdomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 367 psl. Kaina $5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 296 psl., kaina $5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiais viršeliais. 336 psl. Kaina $6.00. Minkštais viršeliais $5.00

Prof. Vacl. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis. 208 psl., įrišta — $3.00, minkštais viršeliais — $2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — $3.00, minkštais viršeliais $2.00

Henrikas Tomas — Tamašauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalnės ir Labguvos apskritys su įdomiais aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 336 psl., kaina $6.

P. Kesiūnas, TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapių. Kaina $3.

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl. $3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. biografijos bruožai 232 puslapiai $3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai $4.00, minkšti — $3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina $2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja $2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina $3.00. Kietais viršeliais $4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

FSLIC

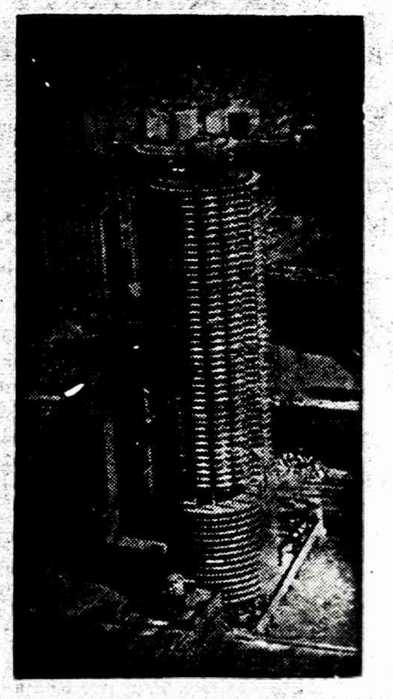

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7¾%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5¼%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais. TEL. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:

In Chicago $30.00 per year, $16.00 per six month, $8.50 per 3 months. In other USA localities $26.00 per year, $14.00 per six months, $7.00 per three months. Canada $30.00 per year; other countries $31.00 per year.

15 cents per copy

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	$30.00
pusei metų	$16.00
trims mėnesiams	$8.00
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$26.00
pusei metų	$14.00
trims mėnesiams	$7.50
vienam mėnesiui	$2.50
Kanadoje:	
metams	$30.00
pusei metų	$16.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
metams	$31.00
pusei metų	$18.00
vienam mėnesiui	$4.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Aiškėja partijų pozicijos

Sen. Walter Mondale, demokratų partijos kandidatas viceprezidento pareigoms, praeitą trečiadienį buvo atvykęs į Chicagą artėjančių rinkimų reikalais. Pirmiausia jis susitiko su meru Richard J. Daley ir aptarė demokratų ir Illinois rinkiminius reikalus. Meras Daley tuojau sudarė progą sen. Mondale padaryti kelis pareiškimus, liečiančius artėjančius rinkimus, Illinois gyventojams svarbiais klausimais.

Iš ten sen. Mondale nuskubėjo į Conrad Hilton hotelį, kur jo laukė 15 Chicagos etninių laikraščių atstovai, kad galėtų išryškinti ne tik jo paties, bet ir demokratų partijos kandidato prezidento pareigoms — Jimmy Carterio pažiūras Rytų Europos ir kitais klausimais. Visi atsimename, kad Jimmy Carteris, kalbėdamas su laikraštininkais, lydinčiais jį į kiekvieną dieną organizuojamus mitingus, pareiškė, kad jis tęsiąs dabartinę JAV politiką ir visai nebandysiąs erzinti rusų dėl jų dabar valdomų Rytų Europos plotų. Šis Carterio neapgalvotas pareiškimas sukėlė nepaprastai daug komentarų daugiakalbėje Amerikos spaudoje. Apie jį komentavo ir Naujienos šių metų rugp. 6 dienos įžanginiame, patardamos lietuviams demokratams duoti daugiau šviesos ir aiškumos demokratų partijos kandidatui. Jeigu jis iš tikrųjų būtų pasiryžęs palikti ramybėje pagrobtas tautas grumuliojantį rusišką komunistą, tai pastarasis turėtų tiktai džiaugtis, gavęs reikalingo laiko atrajojimui.

Matyti, kad atsakingi lietuviai demokratai atkreipė demokratų partijos vadų demesį į padarytus neapgalvotus pareiškimus ir pasiuntė sen. Mondale paaiškinti, kad padėtis nėra tokia, kokią ji buvo Kondrackės ir kitų žinių agentūroms pranešta. Sen. Mondale pasidžiaugė proga pasikalbėti su kitakalbių laikraščių atstovais ir išaiškinti jo paties ir Jimmy Carterio poziciją Rytų Europos klausimu. Pirmiausia susirinkusiems jis pareiškė, kad jis pats pasirašė senato rezoliuciją Nr. 319, patarė ją užsienio komitetui priimti ir patarė visiems senatoriams ją priimti. Ji buvo vienbalsiai priimta ir pasiųsta į Valstybės Departamentą ir pačiam krašto prezidentui. Minėtoj rezoliucija, kaip lietuviai jau žino, konstatuoja, kad Amerikos senatas, vykdydamas krašto gyventojų daugumos valią ir patvirtindamas JAV ikį šio meto vesta už sienio politiką, nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Rezoliucijos debatų metu visa eilė senatorių turėjo progos pasisakyti prieš dabartinę Pabaltijo kraštų okupaciją ir priminti rusams, kad jie privalo atšaukti savo karo jėgas, policiją ir kolonistus iš visų trijų Pabaltijo kraštų. Sen. Mondale tuojau pat priminė laikraščių atstovams, kad šita pozicija yra įtraukta į demokratų partijos platformą. Ne tik jis pats, kuris minėtai rezoliucijai pritarė, bet ir Jimmy Carteris, kuris patarė šį klausimą turnt itraukti į platformą, ir yra pasiryžęs vykdyti. Ne tik jis pats prisilaikys kongreso ir senato atstovų vienbalsių nutarimų, bet prižiūrės, kad ir kiti atsakingi pareigūnai be reikalo neprasitartų ir neduotų suktiems sovietų diplomatams progos prisikabinti ir bandyti smurtą pateisinti.

Sen. Mondale, kalbėdamas apie pagrindinius dabartinės užsienio politikos bruožus, pripažįsta, kad detentės politika bus tęsiama, bet "detentė neprivalo ignoruoti kitų tautų aspiracijų". Jis turėjo galvoje rusų pavergtas Rytų Europos tautas, siekiančias laisvės ir nepriklausomybės. "JAV privalo aiškiai pasakyti", — pareiškė sen. Mondale, — "kad mūsų širdis yra už laisvę ir tautinę nepriklausomybę". Kad amerikiečių daugumos širdis yra už pavergtų tautų laisvę, kad jie pageidaujama kiekvienai tautai teisės nepriklausomai savo reikalus tvarkyti, tai žinome kiekvienas, kuris amerikiečius pažįstame. Bet kad sen. Mondale nori kiekvienam, iskaitant ir Kremliaus valdovus, kurie siekia detentes, aiškiai pasakyti, kad amerikiečiai stoja už tautų laisvę ir nepriklausomybę, tai jau džiuginantis ir geras dalykas.

Bet sen. Mondale susirinkusiems lietuvių, lenkų, vokiečių, vengrų, kiniečių ir kitomis kalbomis leidžiamų laikraščių redaktoriams daugiau pasakė. Jis pabrėžė:

"Sovietų Sąjunga neturi jokios didesnės atsakomybės visai Rytų Europai ir neturi jokių organinių ryšių, verčiančių Rytų Europą paklusti Maskvai".

Šiuo savo sakiniu sen. Mondale išblaškė kelis sovietų propagandistų ir neapdairių Valstybės Departamento tarnautojų padarytus pareiškimus. Sovietų propagandos agentūros keliais atvejais įrodinėjo Europos kalbininkams, istorikams, ir neapdairiems politikams, kad savo laiku slavai buvo pasiekę Berlyno sritį, todėl dabar rusai turi teisę į Prūsijos žemes. Rusai neturi daugiau teisių į slavų apgyventas žemes, negu jų turi lietuviai. Pasakoti, kad Rytų Europos tautos turi organinį ryšį su Sovietų Sąjunga gali tiktai praeities nepažįstantis žmogus.

Rusai neturi jokios didesnės ar aukštesnės atsakomybės prieš Rytų Europos tautas, nes jie niekada, nei praeityje, nei mūsų laikotarpiu neparodė pajėgumo aukštesnei atsakomybei. Jie pajėgia primesti savo valią tiktai brutalia jėga, bet ne protu, geru pasiūlymu, praktišku ir naudingu patarimu. Jie veržėsi į vakarus, prižadėdami saugumą, o vėliau, gavę kelis nacių smūgius, viską palikę bėgo į Rytus užmiršdami, kad jiems reikia naciams pasipriešinti, kad jie buvo pasižadėję duoti reikalingą saugumą. Dabartinė sovietų valdžia neduoda reikalingo saugumo patiems Rusijos gyventojams, nedrįsta respektuoti pagrindinių žmogaus teisių, tai į kokią aukštesnę atsakomybę jie pretenduoja? Plėšti beginklius gyventojus nėra jokia "aukštesnė atsakomybė".

Pietų Amerikos kalnuose veisiasi alpakos, kurių kailis nepaprastai gražus ir šiltas. Gyventojai prijaukina alpakas kalnų transportui, vilnoms ir kailiams. Alpakos gerai įaučiasi tiktai aukštuose kalnuose.

PRIESPAUDOJE IEŠKANT LAISVĖS

Kaip lietuviai pirko Malkavos dvarą Rusijoje

Ig Andriaus Ryliškio atsiminimų knygos "Fragmentai iš praeities miglų"

(Tęsinys)

Atitokęs žiūriu siauras šuns smukis, protingos akys žiūri ir uodegą vizgina. Tik tada pažinau savo kiemo naktinį svetį. Aš jį paglosčiau, o jis man lyžtelėjo ranką. Pabėgėjo jis priekin ir atsigręžęs manęs laukia. Taip ir privedė mane prie arklio, besikasančio savo kaklą prie kito arklio galvos už aukštos diendaržio tvoros. Arklys nenorėjo pasiduoti, bet aukštai šokdamas šuo prieš arklio galvą neleido pastarajam pabėgti. Pažabojau arklį, šuo bėgo mūsų priešakyje ir privedė prie tos pačios spragos tvoroje per kurią patekau sodan.

— Dėkui tau šuneli! sakau ir paglosčiau, o jis man atsisveikindamas liežuviu lyžtelėjo ranką.

Prie ugniavietės buvo išvirta vakarienė ir motina pasiūlė naktigoniui svečiui valgyti, bet jis, padėkojęs, atsisakė. Tuomet aš jam padaviau savo kapšį su naminiu tabaku ir pasiūliau užsirūkyti.

Pokalbis su gudais

Mūsų vilkstinė nardžiusi šventcionių kalvomis, bridusi Neries aukštupio balomis, šliaužusi Borysovo pusnynais ir persikėlusi keltu per Dniepro upę Šklovo misetelyje, pagaliau atsirado Padniepryje, Mogiliavo gubernijoje, netoli Gorki miesto (agronomų mokykla). Tai nuo namų apie 20 verstų. Ieškodami nakvynės, privažiavome didelį dvarą, kurį skyrė pieva su upokšniu nuo gudų kaimo.

Mūsų atstovai aplankė dvarą su kunigo Burbos laišku. Dvarininkas lenkas gan linksmas žmogus, pasisveikino su mumis, kaip su dvaro savininkais. Padrąsinęs ir paguodęs leido jo pievoje nakvoti ir pažadėjo dovanų arkliams pašaro.

Dvaro užvaizda vakare atvežė šieno vežimą ir du maišus avižų. Viskas buvo padalinta pagal arklių skaičių. Mūsų vilkstinei sustojus, kaimiečiai pasiūlė išsiprausti jų pirtyse ir turtingesnieji atnešė po puskepalį duonos.

Netoli kaimo pamiškėje mes sukūrėme laužą. Platokame upokšnyje mūsų mūsų žvejai bradiniu prisigaudė žuvų ir bučius sustatė rytojaus dienai.

Pavakarieniavę ir pirtyse išsimaudę rinkomės prie mūsų sukurto didelio laužo pamiškėje. Smalsuolių kaimiečių prisirinko apsčiai. Mūsiškiai kviete svečius sėstis prie laužo ant išdėstytų aplink laužą eglišakių.

— Jūs lietuviai tur būt nesutelpate savame krašte, kad danginatės į pasvietę? — paklausė protingomis akimis senis, užsimaukšlinęs kailinę kepurę.

— Caro kariuomenė užėmė mūsų kraštą, — sako Budrys, — mes visi dabar esame po Rusijos dvigalvio aro sparnais. Taigi visur mūsų kraštas.

— Bet visgi palikote savo gimtinę ir dabar kraustotės į mūsų krašto dvarus? — nerimo tas pats senis.

— Mes lietuviai turime savo gražų ir visiems brangų gimtąjį kraštą Lietuvą, bet caras įsakė mūsų kraštą vadinti "Severo-Zapadnyj kraj — sako Kindurys.

— Jo skirti valdininkai spaudžia mus. Caras uždraudė mums spaudą ir dabar neturime teisės gimtąja kalba net maldaknygių spausdintis lotyniškomis raidėmis. Neturime teisės mes katalikai savame krašte pirktis žemių. Neturime teisės mes katalikai savame krašte užimti bet kokių valdiškų tarnybų, net miško eiguliu būti. Mūsų katalikų giesmynus caro cenzoriai peržiūri. Jie kaip stačiatikiai išbraukia iš mūsų giesmynų šv. Kazimiero garbei giesmes. Bažnytines procesijas galima rengti tik bažnyčių viduje. Apskrities viršininko leidimą klebonas turi gauti procesijai atlaidų dieną. Iš maldaknygių melstis vaikus pramokyti gimtąją kalba turime pirkti maldaknygės Vokietijoje ir brangiai mokėti. Pagaliau dėl tų pačių maldaknygių turėjome apleisti tėvynę ir dabar vykstame — kraustomės į jūsų kraštą.

— Kariuomenėn ima visus jaunuolius lietuvius netaikindami šeimoms lengvatų ir bruka už tūkstančių kilometrų nuo gimtinės, — sako Kunigėnas.

— Caro valdininkai žmones apkrauna nepakeliamais mokesčiais ir pritaiko visokias baudmes. Lietuvos senojoje istorinėje valstybėje net vergų teises gindavo Lietuvos statutas, o prie caro baudžiavos metais buvome palikti neapręžtai dvarininkų sauvalei. Baudžiauninkai neturėjo jokių teisių. Dvarininkas buvo įstatymų davėjas, teisėjas ir savo sprendimų vykdytojas caro valdininkams, — sako Žaliukas.

— Mes ir jūs, — sako Stunskaitome jį tėvu, o jūs sveimieji jį taip koneveikiate, — piktai atrėžė apie 40 metų kresnas vyras, buvęs caro armijos viršila.

(Bus daugiau)

• Vienas iš garsiausių Amerikos advokatų Robert J. Ingersoll (1833 — 1899) už bylos gynimą teisme ėmė tūkstantį dolerių per valandą. Reikia atminti, kad tada valandinis darbininko atlygnimas buvo skaičiuojamas ne doleriais, bet smulkiais centais.

PAVASARIS EINA KARPATŲ KALNAIS

Rašo Dan Kuraitis
650,000 komunistų karių Čekoslovakijoje

Alesandras Dubčekas, uždarydamas komunistų partijos centro komiteto posėdį, pareiškė, kad kraštas privalo pristabdyti visas reformas, kurias čekų komunistų partija planavo pravesti. Jis pareiškė, kad dabartiniu metu Čekoslovakijoje yra 650,000 komunistinių valstybių karių. Iš kur jis tiek galėjo priskaičiuoti, dar ir šiandien neaišku, bet jis tokį skaičių savo kalboje paminėjo.

Jis taip pat priminė krašto gyventojams ir partijos nariams, kad reikia įtikinti rusus ir kitus čekų kaimynus, kad jie gražiuoju atšauktų savo karo jėgas iš Čekoslovakijos. Kol tos jėgos nebus atšauktos, čekai privalo prisilaikyti visų karo vadų patvarkymų ir įsakymų. Jis savo kalboje pabrėžė, kad ne tik rusai, bet ir kitos komunistinės valstybės prižadėjo atšaukti karo jėgas.

Pirmą invazijos dieną rusai pasiuntė į Čekoslovakiją 200,000 kareivių. Dauguma jų įsiveržė iš Rusijos, o kiti atvyko iš Vokietijos ir oro. Pačią Pragą okupavo rusai, atvežti dideliais transporto lėktuvais. Pirmiausia buvo nuleisti parašiutininkai, kurie užėmė visą aerodromą, o vėliau buvo gabenami sovietų tankai susodintomis įgulomis. Kaip tik nusileisdavo keleivinis lėktuvas, jis tuojau pradarydavo savo žiotis ir išleisdavo tanką, paruoštą kovai. Į minėtą tanką įlipdavo vienas ar du sovietų karininkai, su instrukcijomis, kurias Pragos vietas ir įstaigas užimti ir kuriuos čekus suimti ir išvežti.

Bet labausiai čekus erzino nepaprastai didelis čekistų skaičius Pragoje. Komunistai buvo gana gerai informuoti apie rusų siunčiamas jėgas. Pirmą okupacijos dieną Pragon buvo nuleistas visas tūkstantis čekistų. Jiems buvo duoti įsakymai suimti visus žurnalistus, suvaryti juos į aerodromą ir išvežti į Rusiją. Ten tie žurnalistai turėjo būti tardomi, jiems paskirto bausmės ir išsiųsti keliems metams prievartos darbų. Rusai norėjo, kad čekai pasimokytų iš rusų žurnalistų, Rusijos šiaurėje kertančių miškus, kasančių anglis ir besileidžiančių į gilumas ieškoti aukso sovietų bankams.

Už savaitės Pragoje jau buvo ne tūkstantis, bet du tūkstančiai čekistų. Čekų komunistai labai gerai žinojo, kur jie apsistoję, tiktai jiems nebuvo aišku, kuriam galui juos laikė sostinėje. Čekai, būdami atsargūs, namie niemiegodavo. Jie žinojo, kad čekistams buvo įsakyta išgaudyti visus žurnalistus, kurie gynė reformas ir čekišką, o ne rusišką darbo našumą. Bet komunistams galėjo ateiti mintis, kad jie bei kurią naktį gali pradėti gaudyti ir čekų partijos narius. Jie išvedė vieną kitą, bet ne tiek daug. Jie spręsdavo pagal žinias ir namų. Jeigu čekistai užeidavo į namus ir teiraudavosi, tai reiškė, kad reikia rusų saugotis, bet kol jie į namus nelandžiojo, tai įsakymo suimti dar nebuvo.

Blogiausia buvo eiliniam kareiviams ir jaunesniems kariminkams. Čekai, kaip susitarę, klausdavo sutiktą Ivaną:

— Koks velnias čia tave atnešė? Ko tu čia atvažiavai?

O jeigu kuris pradėdavo kibti prie kurios mergaitės, tai ji tuojau atkirsdavo:

— Tu savo žmoną palikai namie, kad komisaras ją galėtų prievartauti, o dabar tu manai mane čia prievartauti?... Taip nebus... Tu niekad to nesulauksi!... Kaip tavo vadas vadinasi? Kur jis yra? Pasakyk man, kur yra tavo viršininkas?...

Sovietų kareiviai buvo įbauginti — neliesti jaunų čekių. Jeigu kuris nepaklausys įsakymo ir bandys jas prievartauti, tai bus sunkiai baudžiamas.

Rusai iš tikrųjų norėjo važiuoti namo, nes jie nežinojo, ką jie galėtų ten daryti. Jis apgailestavo, kad sugadino nepaprastai daug baigiančių nokti rugių ir vasarojaus. Daugiausia nukentėjo pasienyje buvusieji kolchozai. Kur praslinužė sovietų tankai, ten viskas buvo su žeme sulyginta. Pačioje Čekoslovakijoje sovietų tankai stengėsi šlaužti keliais, bet jie kelius gadindavo. Tuo tarpu sovietų teritorijoje jie šliaužė laukais. Juo geresni buvo rugiai, tuo Ivanams buvo maloniau jais šlaužti. Toks yra ruso charakteris.

Kai jie atsirado Čekoslovakijoje ir įsitikino, kad čia atvyko visai be reikalo, kad ir patys kariuomenės vadai nežino, kuriem galams juos ten pasiuntė, tai jie pradėjo kalbėti apie padarytus nuostolius ne tik kolchozininkams, bet ir patiems čekams.

Kaip Dubčeko kalba, taip ir kitos informacijos labai greitai būdavo perduodamos į užsienius. Plačiausiai komentuodavo rusų ir vokiečių tokį didelį kiekį. Visiem buvo aišku, kad Dubčekas, skelbdamas tokį skaičių, kokiomis nors žiniomis savo tvirtinimą parėmė... Greičiausiai tai buvo čekų ryšių skyriaus surinktos žinios, Pasienyje esantiems čekams buvo įsakyta skaičiuoti kiekvieną sieną pareinantį užsienietį. Rusai sudarė invazijos jėgas, o vėliau sekė vokiečiai ir lenkai. Vengrai pasiuntė mažiausiai, o bulgarai tiktai vieną batalijoną.

Didžiausią rūpestį invazija sukelė Rumunijai. Prie rumunų sienos buvo didokas sovietų karo jėgų skaičius. Bet rumunai buvo pasiruošę kovoti. Jie visai nesirengė leisti rusams laisvai keliauti į krašto vidų, kaip tai padarė čekai. Rumunai davė griežtus įsakymus pasienyje esantiems kariams pastoti kelią bet kokiems įsibrovėliams. Rumunai žinojo, kad rusai turi gerą aviaciją, bet kareiviai rusų buvo prasti.

Rumunus kiek nudžiugino sovietų ambasadoriaus Washingtone pasikalbėjimas su valstybės sekretorium Dean Rusk. Šis paklausė, kokios yra sovietų valdžios intencijos. Rusų ambasadorius atsakė, kad rusų karo jėgos į Rumuniją visai nesirengia žygiuoti. Ši žinia tuojau buvo pranešta Bukareštui. Rumunų spauda didžiausiomis raidėmis Rusko pareiškimą atmušė pirmuose savo laikraščių puslapiuose.

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5649
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, trec. ir šestad. tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6152 So. Kedzie Ave., WA 5-2070
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5693

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 561-4005
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9861

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų,
ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialė pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

GĖLININKAS
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai, nuo paprasčiausių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
DAUBARŲ SŪNUS
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

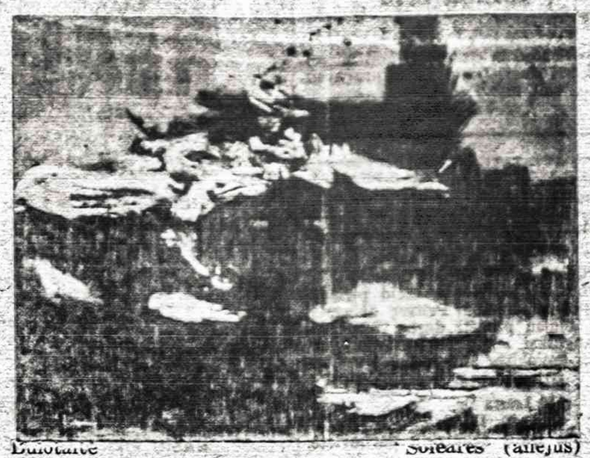

Balotaitė Šolderės (alijus)

MONDALE PASISAKĖ PRIEŠ ANEKSIJOS PRIPAŽINIMĄ

Praeitą trečiadienį rugp. 25 d. rytą sen. Mondale susitiko su Chicagos etninių grupių atstovais. Pirmiausia iškilo demokratų partijos pozicija Rytų Europos tautų klausimu. Prieš tris savaites Jimmy Carter pareiškė, kad ji nesikišiąs į rusų valdomas Rytų Europos sritis.

Sen. Mondale susirinkusiems etninių grupių atstovams pareiškė, kad jis pats pasirašė rezoliucijos Nr.319 projektą, kurį senatas vienbalsiai priemė ir pasiunte prezidentui ir Valstybės Departamentui. Ta rezoliusija pareiškia senato nusistatymą nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos. Sovietų Sąjunga neturi jokių teisių į karo metu užimtas Rytų Europos valstybes. Visi kiti sąjungininkai pasitraukė iš karo metu užimtų kraštų, tuo tarpu Sovietų Sąjunga ne tik nesitraukia, bet bando tuos kraštus įjungti į Sovietų Sąjungą. Sen. Mondale pareiškė, kad Jimmy Carter, jeigu bus išrinktas krašto prezidentu, prisilaikys senato rezoliucijos teksto ir dvasios.

Susirinkusiems tautinių grupių atstovams jis pareiškė, kad JAV iki šio meto nepripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą, demokratai senate ir atstovų rūmuose balsavo už tai, kad nepripažintų aneksijos, o daugelis atstovų pareiškė, kad rusai privalo atšaukti savo karo jėgas iš karo metu užimtų Rytų Europos kraštų. Sen. Mondale pacitavo kelis sakinius iš demokratų partijos platformos, kur partija pasižada, išrinkus prezidentą, laikytis iki šio meto vestos politikos Rytų Europos klausimu.

Vengrų atstovas paklausė, ar naujoji administracija, sekdama detentės politiką, pripažįnsianti didesnes teises dabartinei Vengrijai. Sen. Mondale atsakė, kad partijos platforma liepia ne tik nepripažinti sovietų aneksijos Pabaltijo kraštuose, bet padrąsins vengrus, rumunus ir kitas pavergtas tautas kovoti del savo teisių ir atsikratyti sovietinės prievartos...

Sen. Mandale pirmiausiai atvyko į Illinois valstyją, nes ateinančių rinkimų metu Illinois vaidins nepaprastai svarbų vaidmenį. Jis atvyko išsklaidyti kai kuriuos nesusipratimus. Sen. Mondale nemano, kad kard. Kodžio pareiškimai galėtų pakenkti demokratams. Panašiai galvoja ir Chicagos meras Richard J. Daley. Kardinolas norėjo abortų klausimą įvelti į rinkiminę kampaniją, bet meras Daley pareiškė, kad šiuos atveju valstijos katalikų dauguma paklausys politikų, su kurias jiems tenka kiekvieną dieną dirbti. Meras Daley mano, kad kardinolui šio klausimo nereikėjo velti į rinkiminę kampaniją.

Sen. Mondale pasiklausyti buvo atvykę 15 Chicagos laikraščių atstovai. Buvo keli lietuviai, lenkai, vengrai, filipinietis, vokietis ir kt. Naujienas šioje spaudos konferencijoje atstovavo administratorė Kristina Austin.

Dar apie velionę Veroniką Motuzienę

Jau buvo rašyta Naujienose, kad rugp. 4 d. Detroite atsiskyrė su šiuo pasauliu visuomenininkė Veronika Motuzienė, buvusi kelių organizacijų veikli narė ir net organizatorė.

Aš buvau pakviestas josios vyro visuomenininko Felikso Motuzo tarti Woodlawn kapinėse paskutinį atsisveikinimo žodį. Kadangi pagal vyro ir dukros Mirgos pageidavimą V. Motuzienė buvo laidojama tiktai artimųjų tarpe, todėl viešai nebuvo skelbta. Į koplyčią susirinko tiktai apie 30 artimų bei draugų. Koplyčioje atsisveikinant graudžiai pravirko dukra Mirga Maikl ir anūkė Leonora Freeborn.

Kadangi atsisveikinti atvažiavau pats vienas, buvau pakviestas visuomenininkės Rožės Bilaitienės į josios dukros Virginijos automobilį lydėti velionę į kapines. Drauge važiavo ir anksčiau mirusios visuomenininkė Genė Molienė ir Dr. Vincas Misiulis.

Kapinėse F. Motuzas paprašė, kad po atsisveikinimo žodžio paskelbčiau, jog V. Motuzienės atminimui suaukavo Wine State Universiteto ruošiamam lietuviškam kambariui 375 dolerius. Aukavo Juozas Tamošiūnas 100 dol., Mirga ir Leonard Mikls 100 dol., Leonora ir Alan Freeborn 50 dol., kiti po mažiau. Po mano atsisveikinimo žodžio Veronikos kūnas aliktas boplyčioje. Po atsisveikinimo visa palyda buvo pakviesta į puikų Grikų restoraną pietų.

Grįžtant namo užsukome pas Rožę Bilaitienę. Pas ją dar tebegyvena sūnus architektas Richardas Bilaitis, kurs atostogaudamas bedirbąs paaukštintiems suolams kojas. Prieš porą savaičių smarki liūtis pripildė rusį vandens, kurs sušlapino ir apgadino daug brangių daiktų. Dabar buvo antra liūtis pasitikti [illegible] R. Bilaitienė gydosi [illegible] rezidencinis [illegible] Pasako, kad į šį rajoną artinasi spalvuotieji, gal teks [illegible].

Trumpai noriu prisiminti Povilą Molį, mirusį jau gal prieš dešimtį metų. Tik atvažiavus man į šį kraštą dažnai tekdavo prisišaukti P. Molį. Aš jį prisimenu kaip švelnaus būdo ir nuoširdų lietuvį visuose mano reikalauose, nes man jis padėjo gyvenamą namą nupirkti.

Likusi našlė G. Molienė dabas gyvena R Nr. 1 Union Lake, Mich., kur leidžia pensininkės dienas.

A. Sukauskas

Piktadariai "veiklą" kelia į užmiesčius

CHICAGO. Rimtų kriminališkų nusikaltimų Jungtinėse Valstybėse pernai padaugėjo 10 nuošimčių, bet žmogžudysčių 1 nuošimčiu sumažėjo, pranešė FBI praėjusį antradienį.

Chicagoje rimti kriminališki nusikaltimai 3 nuošimčiais sumažėjo, bet daugumoje priemiesčių padaugėjo. Labiausiai padaugėjo vagysčių net iki 14 nuošimčių, ypač vagysčių iš automobilių.

Moterų prievartavimų JAV padaugėjo 1%, smurtingų užpuolimų 6%, apiplėšimų 5%, įsilaužimų 7%, o motorvežimių vagysčių 2%. Miestuose su dau giau kaip 250,000 gyventojų jis būtų turėjęs užsidaryti.

piktadarysčių padaugėjo 7%, "kaimuose" 8%, o didmiesčių priemiesčiuose iki 10 nuošimčių.

Chicagos mieste rimtų nusikaltimų 1974 metais buvo 243,-236, pernai — 1975 metais buvo 235,852.

PAGERINTA X SPINDULIŲ MAŠINA

NEW YORKAS. Peršviesti plaučius dabar žymiai sumažės radiacijos pavojus, kadangi Dr. Philip Stra pagerino X spindulais peršviečiamąją mašiną, praneša Amerikos Vėžio Draugija. Naujoji mašna turės tiek mažai radiacijos, kad "nėra kas sakyti", pareiškė Dr. Strax.

PAŠTAS PASILIEKA PUSIAU NEPRIKLAUSOMAS

WASHINGTONAS. — Rugpiūčio 24 Amerikos senatas, 58 balsais prieš 26, nutarė Amerikos pašto teises palikt tas pačias. Jis ir toliau skaitysis privati įstaiga, pusiau priklausoma vyriausybei.

Be to, senatas paskyrė 1 bil. dol. pašalpos pavidale iki 1977 m. rugsėjo mėnesio.

Amerikos paštas iki ausų nuskendęs sėdi skolose. Negavęs to mokesčių mokėtojų bilijono, jis būtų turėjęs užsidaryti.

Pranešama giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad rugpiūčio 25 dieną staiga mirė

A. A.

DR. VYTAUTAS KILIKONIS

sulaukęs 52 metų amžiaus, gyvenęs 512 Cornell, Des Plaines, Ill.

Liko giliai nuliūdę: žmona Leonarda (Masalskytė), sūnus Edvardas, motina Elena, tėvas Kazimieras, brolis Romas su šeima, giminės Lietuvoje, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Oehler Funeral Home, Lee at Perry St., Des Plaines, Ill.

Lankymas rugpiūčio 27 d., penktadienį, nuo 2 iki 9:30 val. vak.

Šeštadienį, rugpiūčio 28 d. 8:30 val. ryto išlydimas į Chicagą. 10:00 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už velionio sielą. Po šv. Mišių bus lydimas į Šv. Kazimiero Lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma auktoti Ill. Liet. Gyd. D-jos Pagelbinio Moterų Vieneto Stipendijų Fondui.

Nuoširdžiai kviečiami visi giminės, draugai ir pažįstami dalyvauti šermenyse ir laidotuvėse.

Laidotuvių direktorius Oehler. Koplyčios tel. 824-5155.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5¼% per year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7¾%
see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
INSURED
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President — Phone: VIrginia 7-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŽERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĖLINYČIA
[illegible] WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 6-0828 ir PR 6-0829

PUIKI KNYGA, PARAŠYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO ŠVIETIMAS. Studija. Išleis ta Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio švietimo problemos ukininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukdęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandieną, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiūgauti savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išblaškytų lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reiškia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kaina tik $5.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigus, tuojau knygą pasiųsime.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Grįžkite į mane ir aš grįšiu į jus, sako kareivijų Viešpats".
Mal. 3:7.

Atkartotinai Šventajame Rašte pasakyta, kad Dievo malonė pasilieka per amžius. Esamuoju laiku tik maža dalis pasaulio žmonijos gavo Dievo malonės jų išteisinimui ir palaiminimui. Kaip Viešpats pasirodė maloningas tiems, kuriuos jis priėmė ir išteisino, atleisdamas jiems nuodėmes, taip pat jis pasirodo maloningas ir gailestingas tiems, kurie nusigręžia nuo nuodėmių, pasitaiso ir sugrįžta pas jį. Jis taip pat pasirodo kantrus net ir tiems, kuriems trūksta meilės ir atleidimo dvasios. Tuo mes esame užtikrinti, kad tinkamu, jo nustatytu laiku, įvyks visi gerieji Dievo pažadai ir kiekvienas turės progos pažinti jį ir visi paklusnieji gaus amžinąjį gyvenimą.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629
ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MALONUS VIETA
REpublic 7-3800 — REpublic 7-3801

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY. Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET — Phone: YArds 7-1911

TRUMPAI

— *Mikalina Mankutė, Carol* Szatunaitė ir Keith Waitekus priklauso Curie aukšt. mokyklos Dramos rateliui ir dalyvavo veik visuose mokyklos renginiuose taip pat konkursuose, laimėdami mokyklai ir asmeniškas premijas.

— *Kunigų vienybės seimas* bus spalio 6-8 d. Bismark viešbutyje, Chicago, Ill. Tuo pat metu čia įvyks organizacijos Catholic Conference for Ethnic and Neighborhood Affairs suvažiavimas. Abejų organizacijų programos bus suderintos.

— *Vytautas Girdauskas iš* Marquette Parko apylinkės apmokėjo iš anksto be raginimo savo prenumeratą, o gerus linkėjimus atlydėjo $4 auka Naujienų paramai. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas 6 mėn., bet pavardės prašė neminėti. Dėkui už auką ir už dėmesį. Platinimo vajaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai.

— *Akvilė Ancha, Phoenix,* Arizona, nesenai lankė savo pažįstamus Chicagoje taip pat domėjosi kultūrine čikagiečių veikla bei chorais, kuriuose ji anksčiau aktyviai dalyvavo. Pla nuoja kelionę į Havajų salas.

— *Dr. J. Šalna išrinktas Ci*cero Medžiotojų ir Žuvautojų klubo pirmininku. A. Vitkauskas — vicepirm., V. Strikas — sekr., V. Markevičius — ižd., V. Gražys — ūkvedžiu. Sekančiais metais klubas švęs veiklos dešimtmetį. Už ypatingą veiklą pakelti garbės nariais — Jonas Ardickas, Juozas Butkus, Valentinas Mičiulis ir Kazys Vabalaitis. Klubas turi įsigijęs prie Deep Lake Rd., Antioch, Ill., ūkį, kuriame šį sekmadienį ruošiamas viešas piknikas.

— *Cicero šv. Antano parapijos mokykla* pradės mokslo metus rugsėjo 8 d. 8 val. ryto. bendromis tėvų ir mokinių pamaldomis.

— *Sol. V. Verikaitis ir jo va*dovaujamas Hamiltono lietuvaičių choras koncertuos Worcesteryje, Maironio Parko salėje, spalio 30 d.

— **Prudencija Bičkienė**, lietuviškos dainos lakštingala, dainuos Rugsėjo Aštuntosios minėjime, įvykstančiame rugs. 11 dieną Tautiniuose namuose Chicagoje.

— **Kan. Vaclovas Zakarauskas** šiomis grįžta po trumpų atostogų. Jis yra LB Tarybos prezidiumo vicepirmininkas, prisideda prie LB suvažiavimo-konferencijos ruošiamųjų darbų. Konferencijos pradžioje kanauninkas kalbės maldą — invokaciją. Konferencijos narių registracija 9 val. rytą Tautiniuose Namuose.

— **JAV LB (R) Cicero apylinkės** valdyba ruošia pikniką Grinių sodyboje, Lemonte š.m.rugpiūčio 29 d., sekmadienį, 12 val. Bus skanūs lietuviški valgiai ir veiks bufetas. Kviečia visus dalyvauti. Dėl informacijų skambinti 656-2550. Valdyba

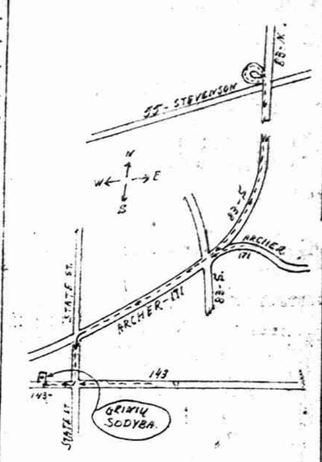

— **Dailininkų Kasiulių paroda** atidaroma š. m. rugpiūčio 27 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje ir tęsis iki rugsėjo 6 d. Paroda atidaryta šiokiadieniais 7—9 val. vak., o šeštadienį ir sekmadienį nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti ir pamatyti paryžiečių dailininkų parodą.

— *Lietuvių Tauragės klubas* kviečia visus atsilankyti į linksmą ir paskutinę šios gražios rudenėjančios gamtos gegužinę, rugpiūčio 29 d. sekmadienį, Onos Bruzgulienės sode, 8274 S. Kean Ave., prie Lietuvių Tautinių kapinių. Veiks turtinga virtuvė ir baras. Gros A. Ramonio orkestras. Pradžia 12 val. dieną.

CLEVELANDO NAUJIENOS

Šaulių šaudymo varžybos

Š. m. rugpiūšio 22 d. Clevelande Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa turėjo varžybinius šaudymui su prizų (trofėjų laimėjimas. Buvo šaudoma iš 22 kalibro šautuvų. Kaip visada, taip ir šiuo kartu buvo šaudoma stačiom, klupščiom ir gulsčiom.

Kiekvienas šaulys turėjo progos išsauti po 15 šovinių. Pirmą premiją laimėjo A. Kazis su 95 taškais, antrą premiją — M. Smelstorius su 94 taškais ir trečią premija laimėjo L. Kazienė su 90 taškais.

Po šaudymo, šaulės moterys ir ūkio šeimininkė svečius pavaišino skanias valgias: (Kepti ešeriai, lydekos, rūkytos ir šviežios dešros su kopūstais), saldumynais ir vėsinančiais gėrimais. Gaila, malonus šeimininkas dar vaikščioja su kriukiais ir laukia kitos kaulų operacijos. Auto katastrofa įvyko prieš 8 mėnesius. K. P.

Mokesčių Įstaiga nori išmokėti permokėjimus

Pajamų Mokesčių Įstaiga (Internal Revenue Service) praneša:

Nors terminas pajamų mokesčiams formas užpildyti baigėsi balandžio 15 dieną, taigi seniai praėjo, tačiau kai kurie mažų uždarbių asmenys, nors mokesčių formų (tax returns) nepildė, dar gali iš valdžios gauti iki $400, jei užpildys tas formas kad ir kiek pavėluotai.

Tie $400 išmokėjimai yra daugiausia Kongreso parūpinti "pelnyto uždarbio kreditai" ("Earned Income Credit"). Tas kreditas yra galimas išmokėti tik tiems, kas užpildo pajamų mokesčių formas nors ir nepri valėdami jas pildyti, kadangi jų uždarbiai yra perdaug maži.

Norint kvalifikuoti kreditui gauti, darbininkas turi būti gavęs metinių pajamų mažiau kaip $8,000, įskaitant visas ir visaip gautas pajamas 1975 metais — algą, uždarbį, dovanas, "magaryčias" ir bet kokias kitokias kompensacijas.

Be to, asmuo turi būti daugiau kaip pusę savo pajamų išleidęs apsimokėjimams išlaikant Jungtinėse Valstybėse namą pats sau ir mažiausiai vienam užlaikomam vaikui per visus metus. Tas išlaikomasis vaikas turi būti jaunesnis kaip 19 metų amžiaus arba pilną laiką studijuodantis studentas.

Kvalifikuojantieji kreditui gauti, turėjusieji metinių pajamų iki $4000 ar mažiau, gali gauti čekį-dešimtajai daliai savo pajamų ir iki maksimum $400. Kredito kiekis yra sumažinamas kai metinės pajamos iš visų šaltinių buvo tarp $4,000 ir $8,000.

Asmenys, kurie mano, kad yra kvalifikuoti kreditui gauti, bet nėra šiemet pildę pajamų mokesčių formas, turėtų pasitikrinti sau artimiausioje Pajamų Mokesčių (Internal evenue) įstaigoje.

Suterštu vandenių apnuodyti paukščiai

CHICAGO. Konservacijos departamentas praneša kad prie O'Hare aerodromo esančiame sekliame ežere šį mėnesį nusinuodijo apie 1,000 paukščių. Tą 80 akrų nuo 2 iki 5 pėdų gilumo ežerėlį balą pažįsta per skrendantieji paukščiai, tai kai kurie ir "nesezono metu" praskrisdami čia nutūpia, daugiausiai Kanados veislės antys malardai.

Iš paukščių ligos simptomų nustatyta, kad jie yra apsikrėtę botulizmu, kurio simptomai yra svaigulys ir nebepajėgimas skristi. Jei bus tikrai nustatyta, kad botulizmas, tai iš ežerėlio vanduo bus pakeistas šviežiu vandeniu.

Chicagos gyventojai šimtmečio pabaigoje

Šešių apskričių Chicagos srityje šio šimtmečio pabaigoje (2000 metais) gyventojų bus 2 milijonais daugiau, kaip spėja Illinois planavimo (NIPC) komisija. Tie 6 apskričiai yra Cook, Du-Page, Will, Kane, Lake ir McHenry. Didžiausio prie auglio laukiama Cook apskrityje (su Chicagos miestu) — iš 5,493 1970 metais iki 6,011,100; Du Page apskrityje padaugėjimo laukiama 50 nuošimčių — iš 490,800 iki 987,100. Skaičiai esą mažesni negu buvo laukiama. Priežastis spėjama — vaisingumo ratų mažėjimas, didesnė negu manyta šeimų migracija iš Chicagos srities ir darbų bei uždarbių mažiau negu buvo manoma.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

LAYOUT/FITTER
Experienced in structural and miscellaneous steel. Days. Overtime available. Call Mr. Fischl.
375-9600

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

SPRAYERS
Pilnam arba dalinam laikui.
Plastic injector mold field pirmoje ir 2-je pamainose. Prityrę dažytojai gali tuojau pradėti darbą. Skambinti angliškai. Tel. 543-8430, Ext. 37. Arba kreipkitės asmeniškai į
MULAY PLASTIC, INC.
110 Laura Dr.
Addison, Ill.
Visiems lygių galimybių darbovietė.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

CICERO geroje apylinkėje išnuomojamas šviesus 6 kambarių butas 1-me aukšte suaugusiems be gyvulių. $145 mėnesiui. Karšto vandens šiluma gazu. Teirautis po 5 val. vak. Tel. 652-9754.

Nuo rugsėjo 1 d. išnuomojamas 5 5 kambarių butas 2-me aukšte. Reikia depozito. Teirautis po 4 val. popiet. Tel. 476-3560.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago Ill Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

5 KAMBARIŲ mūrinis bungalow su 2 kamb. pastogėje. Centrinis šildymas gazu, garažas. 56-ta ir Rockwell. $22,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Centrinis šildymas gazu, 2 mašinų garažas. 62-tra ir Talman. $29,900.
3 BUTAI ir tuščia krautuvė. $360 pajamų per mėn. Brighton Parke. $28.000.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance. Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

PRIE 71 ir Troy mūrinis namas 4 kamb., beveik kaip naujas. Nebrangus. Skambinti — brokeris P. Žumbakis. 778-6916.

M. A. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių likvidimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUD'S REAL ESTATE
PIRKSIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT.
ĮVAIRUS DRAUDIMAI
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE
Tel. 254-5551
135-TA IR ARCHER AVE.
Tel. 257-5861

VERTINGŲ NAMŲ GALERIJA

ANT HICKORY KALNO prie ažolyno 11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parduoda už $52,700.

VIENINTELĖ STILINGA 6 kamb. 9 m. rausvo mūro rezidencija ir 2 auto garažas. Puikus vidaus planas. Marquette Parke. $29,750.

MŪRINIS — MEDINIS pajamų namas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys, Marquette Parke. $29,900.

17 M. DIDELIS 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas, Marquette Parke. $38,000.

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie. žaliame parke. Virš $4,000 pajamų. Kainuoja $30,000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas. $44,900.

PLATUS LOTAS arti Šv. Kryžiaus ligoninės Pigus.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION
7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami sulig užsakymu.
JULIUS FETINGIS, savininkas
778-8166

HEATING AND AIR CONDITIONING
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609 Teel. VI 7-3447

DĖMESIO
52—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai $74 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOMEOWNERS POLICY
Call Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
STATE FARM INSURANCE
State Farm Fire and Casualty Company

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvį kailininką Chicagoje
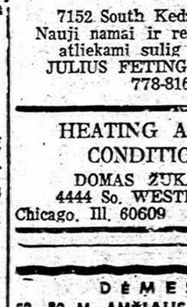
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30—1:00 v. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Nauja lietuviška radijo programa
LIETUVOS AIDAI
prasidėjo birželio 4 d. ir yra kiekvieną penktadienio vakarą nuo 10 iki 11-tos val. iš WOPA stoties 1490 AM banga.
Programos vedėja Kazė Brazdžionytė, 2646 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629 Tel. 778-5374.

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjus bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir poltinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $30.00, pusei metų — $16.00, trims mėn. — $8.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $26.00, pusei metų — $14.00, vienam mėn. — $2.50. Užsieniuose — $31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Juozės Vaičiūnienės knygos
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.
DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE. Kišeninio formato 151 psl. Kaina $2.00
Persiuntimui paštu reikia pridėti 50 c. egzempliorui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygas galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Su legališkomis formomis

Knyga su formomis gaunama 'Naujienų' administracijoj, Knygos kaina $3.. Su legališkomis formomis — $3.50.

Užsakymus su Money orderiu siųsti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608.

— **Naujienas galima užsisakyti telefonu,** skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vajaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus. (Pr).

AR JAU PASIDARĖTE SAVO TESTAMENTĄ?

Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano Šulo paruošta, teisėjo Alphonse Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga —

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Su legališkomis formomis

Knyga su formomis gaunama 'Naujienų' administracijoj, Knygos kaina $3.. Su legališkomis formomis — $3.50.

Užsakymus su Money orderiu siųsti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608.

Jeigu kam paveikslo reik, Į Čiurlionio Galeriją eik. Rasi daug lietuvių dailininkų paveikslų. 4038 Archer Ave., Chicago, Il.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"